

Teeltadvies: Recirculeren

'Water heeft geld gekost, dus zonde om het weg te doen'

Nog een paar maanden en dan is het al 2018. Emissie van (rest)water is dan alleen nog toegestaan als dat water is gezuiverd. Recirculeren is de beste optie om het water binnen het bedrijf te houden. Zuiveren, filtreren of specifiek natrium eruit halen kan nodig zijn, maar dan is het de vraag of je het daarna nog zou willen lozen. Gezuiverd water kan toch in veel gevallen prima water voor de teelt zijn. Het heeft geld gekost, dus zonde om het weg te doen.

Recirculeren zelf is niet moeilijk. Sommige telers doen het al twintig jaar; anderen staan aan het begin. Veel telers hebben goede ervaringen. De drainwaterstroom is goed te regelen en de nutriëntenhuishouding is prima te managen met goed rekenwerk om het recept regelmatig bij te stellen. De biologische kant is lastig, maar als drainwater wordt ontsmet en gezuiverd, vallen ook daar belemmeringen weg.

Tips

Toch nog een paar tips om de kwaliteit van het drainwater op een zo hoog mogelijk peil te houden en de nadelige biologie minder kans te geven:

- Vang organisch materiaal af. Laat het door een grof filter lopen of schuim het af op plaatsen waar het aan de oppervlakte komt drijven.
- Laat het water stromen. Houd drainwater in beweging, zet het meteen door, recirculeer het zo snel mogelijk en laat het zo kort mogelijk stil staan. Stilstaand water geeft bacterie- en schimmeligroei meer kans om zich te ontwikkelen. Bewegend water remt die groei en houdt het water helder. Vermijd daarom opslag van drainwater.

In beweging

- Als water enige tijd moet worden bewaard, voordat het weer in het proces meekan, houd het dan ook in beweging. Laat het vallen, pomp het rond of belucht het.
- Ook na een ontsmetting is het gevaarlijk om drainwater op te slaan. Het is rijk aan nutriënten en de biologische activiteit zal zich toch herstellen.
- Houd het drainwater zo lang mogelijk in contact met de buitenlucht. Dat is goed om de zuurstofconcentratie zo hoog mogelijk te houden. Zuurstof treedt makkelijk toe in water. De hoeveelheid zuurstof is afhankelijk van de temperatuur; hoe lager de temperatuur hoe meer zuurstof het water kan bevatten.
- Houd de temperatuur van het water zo koel mogelijk. Dat is soms erg lastig bij warm weer. Houd het daarom uit het zonlicht, maar in de schaduw.

Geerten van der Lugt

Adviseur gewas, water en plantenvoeding